

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ортодонції

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
СИМУЛЯЦІЙНА СТОМАТОЛОГІЯ: ОРТОДОНТІЯ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри, д.м.н., проф. Горохівський В. Н.

Завуч кафедри, ас. Кордонєць О. Л.

Проф., д.м.н., Деньга А. Е.

Доц., к.м.н., Сулова О. В.

Ас., Желізняк Н. А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортодонції

Протокол № 1 від « 26 ». серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Володимир ГОРОХІВСЬКИЙ

Погоджено із гарантом ОПП

Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією зі стоматологічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від « 30 ». серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з зі стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної
стоматології та ортодонції
Протокол № 1 від « 02 » 09 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Володимир Горохівський
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Загальна кількість: Кредитів – 7 Годин – 210	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова	
		Рік підготовки 5	
	Спеціальність 221 «Стоматологія»	Семестр	IX - X
		Лекції	0 год.
		Практичні	138 год.
		Самостійна робота	72 год.
		У т.ч. індивідуальні завдання	0
		Форма підсумкового контролю	Диф. залік
Рівень вищої освіти другий (магістерський)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних використовувати набуті компетентності для розв'язування складних задач та проблем у лікуванні пацієнтів із зубощелепними аномаліями та деформаціями.

Завдання:

1. Оволодіння методами обстеження і діагностики пацієнтів з зубощелепними аномаліями та деформаціями.
2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики.
3. Оволодіння основними принципами і методами лікування, а також впливом ортодонтичної апаратури на тканини пародонту та скронево-нижньощелепного суглобу.
4. Опанування навичок обстеження і діагностики пацієнтів з вродженими вадами обличчя та дефектами зубів і зубних рядів, основними принципами і методами їх лікування, а також реабілітацією дітей з травмами щелепно-лицьової ділянки.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- **Загальних (ЗК):**

- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.

- **Спеціальних (СК):**

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
- СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції. СК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1 Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)
- ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за переліками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за переліком 6).
- ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за переліками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за переліком 7).
- ПРН 23 Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь- яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, лікування, профілактику аномалій та деформацій ЗЩА у дітей різного віку.

Вміти:

- Аналізувати результати обстеження пацієнта із зубо-щелепними аномаліями та деформаціями
- Проводити профілактичні заходи в групі з факторами ризику

- Визначити провідні синдроми і симптоми у ортодонтичній клініці
- Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лищевої ділянки
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз зубо-щелепних аномалій та деформацій
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний ортодонтичний діагноз
- Проводити диференціальну діагностику захворювань в ортодонтії
- Проводити диференційну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта у дитячому віці
- Проводити обстеження ортодонтичних хворих
- Проводити первинну та вторинну профілактику зубо-щелепних аномалій та деформацій

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема №1.

Причини дефектів зубів та зубних рядів у дітей, їх поширеність серед дітей. Цільові профілактичні заходи. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування.

Тема №2. Конструкції зубних протезів у дітей для відновлення анатомічної форми зубів. Заміщення дефектів зубних рядів у дітей та підлітків незнімними конструкціями зубних протезів.

Показання до використання та особливості виготовлення вкладок, штучних коронок і штифтових зубів у дітей. Терміни застосування. Вибір конструкції зубного протезу у дітей з урахуванням віку хворого, ступеню сформованості чи резорбції коренів, стану пародонта. Профілактика ускладнень. Основні призначення незнімних конструкцій зубних протезів. Показання до використання. Вимоги. Особливості виготовлення. Значення стану тканин пародонту опорних зубів при визначенні конструкції протезу.

Коронка з розпоркою, мостовидні розсувні протези.

Тема №3 Часткові знімні протези у дітей. Повні знімні протези у дітей. Особливості ортодонтичного лікування дітей при ускладнених дефектах зубних рядів.

Показання до виготовлення часткових зубних протезів у дітей та підлітків. Вибір конструкції зубних протезів з урахуванням віку хворого, локалізації та протяженості дефектів зубних рядів, характеру обмеження дефекту та його топографії. Особливості конструювання, способи фіксації, порядок заміни, ускладнення і їх причини. Матеріали, які використовують при виготовленні часткових дитячих протезів і вимоги до них.

Показання до виготовлення повних знімних протезів у дітей, порядок заміни, ускладнення і їх причини. Вимоги до матеріалів, які використовують при виготовленні дитячих повних протезів.

Дефекти зубів і зубних рядів ускладнених і неускладнених зубощелепними аномаліями і деформаціями. Підготовка порожнини рота до зубного протезування: терапевтична, хірургічна, ортодонтична. Профілактика ускладнених дефектів зубних рядів у дітей.

Тема №4. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей. Клініка та лікування вивихів зубів у дітей.

Класифікація травматичних ушкоджень зубів та щелеп у дітей. Діагностика. Причини травми, їх розповсюдженість серед дитячого населення. Особливості травми у дітей. Клініка та ортопедичне лікування вивихів зубів у дітей в залежності від віку дитини, характеру травми і її давнини.

Тема №5. Клініка та лікування переломів зубів.

Клініка, діагностика та лікування переломів зубів у дітей в залежності від віку дитини, характеру травми і її давнини.

Тема №6. Етіологія, патогенез, діагностика і профілактика природжених вад обличчя. Морфологічні і функціональні порушення зубощелепного апарату та організму в цілому. Класифікація вроджених незрощень зубо-щелепно-лищевої ділянки.

Тема №7 Ортопедичне лікування вроджених вад розвитку твердого та м'якого піднебіння. Комплексне поетапне лікування дітей з незрощенням верхньої губи, альвеолярного відростка та піднебіння. Роль ортодонтичного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.

Тема № 8 Незнімні та знімні ортодонтичні апарати.

Особливості конструювання незнімних ортодонтичних апаратів. Принципи дії, основні деталі незнімних ортодонтичних апаратів. Технологія індивідуального та промислового їх виготовлення (для опори та фіксації незнімних апаратів – індивідуальні та стандартні штамповані коронки, кільця, капи, фіксуючі пристрої для дугових ортодонтичних апаратів, замкові пристрої; додаткові опорні та фіксуючі елементи, дуги, принципи). Методи сполучення та обробки металевих деталей.

Основні конструктивні особливості знімних ортодонтичних апаратів, етапи виготовлення, принципи дії, корекція і активування. Деталі внутрішньоротових знімних ортодонтичних апаратів і технологія їх виготовлення. Кламери, їх елементи, групи. Кламери Адамса, стрілоподібні кламери Шварца, вестибулярні та лінгвальні дуги, пружини, важелі, ортодонтичні гвинти.

Етапи виготовлення базисної пластмаси. Метод гарячої та холодної полімеризації, метод лиття та пресування пластмаси.

Тема №9. Морфологічні та функціональні вікові особливості розвитку та формування зубощелепного апарату дитини та їх клінічна оцінка. Зміни зубощелепного апарату при ендокринній патології.

Період внутрішньоутробного розвитку, особливості порожнини рота новонародженого, характеристика тимчасового, змінного та постійного прикусу. Функціональна анатомія жувального апарату. Морфологічні та функціональні порушення в зубощелепному апараті, пов'язані з патологією ендокринної системи у людини. Ортодонтична допомога дитині. Синдроми захворювань, що проявляються у порожнині рота (Шерешевського-Тернера, Аперта-Крузона, Папійон-Лефевра, Олбрайта, Стейнтон-Капдепона).

Характеристика ортогнатичного та патологічних видів прикусів. Класифікація зубощелепних аномалій.

Тема №10. Методи діагностики зубощелепних аномалій.

Клінічні та додаткові методи обстеження пацієнта із зубощелепними аномаліями та деформаціями. Вивчення діагностичних моделей щелеп в трансверзвльній, сагітальній та вертикальній площинах. Рентгенологічні та фотометричні методи обстеження, функціональні методи. Встановлення попереднього та кінцевого діагнозів. Складання плану лікування. Клінічні діагностичні проби Ешлера-Бітнера, Ільїної-Маркосян та Кіпкало.

Тема №11. Фізіологічні та біоморфологічні зміни зубощелепного апарату під впливом ортодонтичної апаратури.

Класифікація ортодонтичної апаратури. Вплив ортодонтичної апаратури на тканини пародонта, зміни в скронево-нижньощелепному суглобі під дією ортодонтичних апаратів.

Тема №12. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.

Порушення психоемоційного стану, стану шлунково-кишкового тракту, опорно-рухового апарату, дихальної, серцево-судинної систем, при зубощелепних аномаліях. Профілактика їх виникнення.

Тема №13. Клінічне обстеження ортодонтичного пацієнта.

Клінічне обстеження ортодонтичного хворого. Особливості клінічного обстеження. Вивчення анамнестичних даних: скарги хворого, стан матері в період вагітності (токсикози, інфекційні захворювання, травми, стреси, робота на шкідливому виробництві тощо), перебіг пологів; наявність спадкових захворювань у дитини (складання родоводу); характер вигодовування немовляти, оцінка прорізування зубів; наявність шкідливих звичок у хворого, заповнення історії хвороби.

Вивчення об'єктивних даних ортодонтичного хворого. Визначення конфігурації обличчя (профіль хворого, пропорційність частин обличчя, товщина та положення губ, форма та положення підборіддя.

Огляд порожнини рота. Вивчення анатомічної будови м'яких тканин порожнини рота, прикріплення вуздечок губ та язика, тощо.

Визначення кількості зубів, їх стану та положення відносно зубного ряду. Форма зубних дуг, їх співвідношення в трьох взаємно перпендикулярних напрямках. Фізіологічні та патологічні прикуси, їх загальна морфологічна та функціональна характеристика.

Заповнення історії хвороби. Встановлення попереднього діагнозу за даними клінічного обстеження. Його складові частини.

Тема №14. Антропометричні методи дослідження

Антропометричні вимірювання на діагностичних моделях і в порожнині рота. Вивчення розмірів коронкової частини тимчасових і постійних зубів (індекс П. Тона, Долгополової З.І.). Вимірювання ширини зубних дуг за методом А. Пона. Визначення довжини зубних рядів за методом Г. Коркхгауза (індекси А. Пона, Г. Коркхгауза). Визначення ступеню звуження (розширення), вкорочення (видовження) зубних дуг.

Вимірювання ширини і довжини зубних рядів, розмірів апікального базису за методом Н.Г. Снагіної. Визначення дефіциту місця в зубній дузі для аномалійно

розташованого зубу. Вимірювання висоти піднебінного склепіння за методом Г. Коркхгауза, Л.В. Ільїної-Маркосян та ін. Встановлення пропорційності розвитку зубних сегментів за методом Х.Г. Герлаха. Геометрично-графічний метод вивчення форми зубних дуг Хаулея-Ц.Герберта-Е.Гербста.

Тема №15. Рентгенологічні методи обстеження

Види рентгенологічного обстеження ортодонтичного хворого.

Прицільні знімки. Знімки в аксіальній проекції.

Методика проведення ортопантомографії. Особливості зображення об'єкту. Значення в діагностиці зубо-щелепно-лицевих аномалій. Кістковий і зубний вік дитини, їх діагностичне значення.

Методика комп'ютерної томографії, магнітно-резонансної томографії (МРТ). Рентгенографічні дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.

Методика профільної та фасної телерентгенографії. Розшифрування телерентгенограм за А.М. Шварцем, Доунсом, Е.М. Рікетсом та ін. Основні антропометричні орієнтири.

Основні краніо-, гнато- та профілометричні вимірювання. Значення телерентгенографії в диференційній діагностиці зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій, а також в прогнозі ортодонтичного лікування.

Рентгенологічна класифікація зубо-щелепних аномалій, побудована на даних телерентгенографічних досліджень. Основні форми аномалій прикусу: гнатичний (скелетний), зубо-альвеолярний та змішаний. Роль класифікації у визначенні діагнозу.

Тема №16. Планування ортодонтичного лікування.

Показання до ортодонтичного лікування, визначення вікових показників та вибору ортодонтичних засобів лікування. Комплексні методи лікування (ортодонтичне, терапевтичне, ортопедичне, хірургічне, фізіотерапевтичне, протетичне). Роль суміжних спеціалістів в процесі лікування ортодонтичних пацієнтів: терапевта-стоматолога та хірурга-стоматолога, педіатра, отоларинголога, ендокринолога, психоневролога, спеціалісти з опорно-рухового апарату, лікарі ЛФК.

Визначення ступеня вираження морфологічних та функціональних порушень зубощелепного апарату та важкість їх усунення за методом Зіберта-Малигіна. Вибір плану лікування та конструкції ортодонтичних апаратів в залежності від поведінки пацієнта за Р. Herren.

Тема №17. Фіксація та активація ортодонтичних апаратів

Класифікації ортодонтичної апаратури.

Класифікація ортодонтичних апаратів: за принципом дії, за способом і місцем дії, по виду опору, за місцем розміщення, за способом фіксації, за видом конструкції, за призначенням.

Тема №18. Фіксація ортодонтичних кілець, тонкостінних коронок, коронок з розпіркою

Особливості конструювання незнімних ортодонтичних апаратів. Принципи дії, основні деталі незнімних ортодонтичних апаратів. Технологія

індивідуального та промислового їх виготовлення (для опори та фіксації незнімних апаратів – індивідуальні та стандартні штамповані коронки, кільця, капи, фіксуючі пристрої для дугових ортодонтичних апаратів, замкові пристрої; додаткові опорні та фіксуючі елементи, дуги, принципи). Методи сполучення та обробки металевих деталей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Причини дефектів зубів та зубних рядів у дітей, їх поширеність серед дітей. Цільові профілактичні заходи. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування.	6	0	0	4	0	2
Тема 2. Конструкції зубних протезів у дітей для відновлення анатомічної форми зубів. Дефекти зубних рядів у дітей і заміщення їх незнімними конструкціями зубних протезів.	6	0	0	4	0	2
Тема 3. Часткові знімні протези у дітей. Повні знімні протези у дітей. Особливості ортодонтичного лікування дітей при ускладнених дефектах зубних рядів.	6	0	0	4	0	2
Тема 4. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей. Клініка та лікування вивихів зубів у дітей.	8	0	0	6	0	2
Тема 5. Клініка та лікування переломів зубів.	6	0	0	4	0	2

Тема 6. Етіологія, патогенез, діагностика і профілактика природжених вад обличчя. Морфологічні і функціональні порушення зубощелепного апарату та організму в цілому. Класифікація вроджених незрощень зубо-щелепно-лицевої ділянки.	6	0	0	4	0	2
Тема 7. Ортопедичне лікування вроджених вад розвитку твердого та м'якого піднебіння. Комплексне поетапне лікування дітей з незрощенням верхньої губи, альвеолярного відростка та піднебіння. Роль ортодонтичного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.	4	0	0	2	0	2
Тема 8. Незнімні та знімні ортодонтичні апарати.	8	0	0	6	0	2
Тема 9. Морфологічні та функціональні вікові особливості розвитку та формування зубощелепного апарату дитини та їх клінічна оцінка. Зміни зубощелепного апарату при ендокринній патології.	8	0	0	6	0	2
Тема 10. Методи діагностики зубощелепних аномалій.	10	0	0	8	0	2
Тема 11. Фізіологічні та біоморфологічні зміни зубощелепного апарату під впливом ортодонтичної апаратури.	8	0	0	6	0	2
Тема 12. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.	6	0	0	4	0	2
Підсумковий контроль	8	0	0	2	0	6
Тема 13. Клінічне обстеження ортодонтичного пацієнта	14	0	0	10	0	4
Тема 14. Антропометричні методи дослідження	18	0	0	14	0	4

Тема 15. Рентгенологічні методи обстеження	18	0	0	14	0	4
Тема 16. Планування ортодонтичного лікування	18	0	0	14	0	6
Тема 17. Фіксація та активація ортодонтичних апаратів	16	0	0	10	0	6
Тема 18. Фіксація ортодонтичних кілець, тонкостінних коронок, коронок з розпіркою	18	0	0	12	0	4
Підсумковий контроль	8	0	0	2	0	6
Диференційний залік	10	0	0	2	0	8
Усього годин	210	0	6	138	0	72

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

5.3. Теми практичних занять

№	Тема	Кількість годин
1	Тема №1. Причини дефектів зубів та зубних рядів у дітей, їх поширеність серед дітей. Цільові профілактичні заходи. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування.	4
2	Тема №2. Конструкції зубних протезів у дітей для відновлення анатомічної форми зубів. Дефекти зубних рядів у дітей і заміщення їх незнімними конструкціями зубних протезів.	4
3	Тема №3. Часткові знімні протези у дітей. Повні знімні протези у дітей. Особливості ортодонтичного лікування дітей при ускладнених дефектах зубних рядів.	4
4	Тема №4. Травматичні ушкодження зубів та щелеп у дітей. Клініка та лікування вивихів зубів у дітей.	6
5	Тема №5. Клініка та лікування переломів зубів.	4

6	Тема №6. Етіологія, патогенез, діагностика і профілактика природжених вад обличчя. Морфологічні і функціональні порушення зубощелепного апарату та організму в цілому. Класифікація вроджених незрощень зубо-щелепно-лищевої ділянки.	4
7	Тема №7. Ортопедичне лікування вроджених вад розвитку твердого та м'якого піднебіння. Комплексне поетапне лікування дітей з незрощенням верхньої губи, альвеолярного відростка та піднебіння. Роль ортодонтичного лікування в реабілітації дітей з вродженими вадами розвитку обличчя.	2
8	Тема №8. Незнімні та знімні ортодонтичні апарати.	6
9	Тема №9. Морфологічні та функціональні вікові особливості розвитку та формування зубощелепного апарату дитини та їх клінічна оцінка. Зміни зубощелепного апарату при ендокринній патології.	6
10	Тема №10. Методи діагностики зубощелепних аномалій.	8
11	Тема №11. Фізіологічні та біоморфологічні зміни зубощелепного апарату під впливом ортодонтичної апаратури.	6
12	Тема №12. Особливості місцевих та загальних порушень стану організму при зубощелепних аномаліях.	4
14	Підсумковий контроль 1	2
15	Тема №13. Клінічне обстеження ортодонтичного пацієнта.	12
16	Тема №14. Антропометричні методи дослідження	12
17	Тема №15. Рентгенологічні методи обстеження	12
18	Тема №16. Планування ортодонтичного лікування	12
19	Тема №17. Фіксація та активація ортодонтичних апаратів	12
20	Тема №18. Фіксація ортодонтичних кілець, тонкостінних коронок, коронок з розпіркою	14
21	Підсумковий контроль 2	2
22	Диференційний залік	2
	Всього	138

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ п/п	Тема занять	Кількість
1.	Підготовка до практичних (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь), теми №№ 1 - 18	52
2.	Підготовка до підсумкового контролю (ПК 1, ПК 2)	12
3.	Підготовка до диференційного заліку	8
	Всього	72

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: диференційний залік

Структура поточного оцінювання на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки основних та додаткових методів досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

До підсумкового контролю у формі диференційного заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00 та вони склали тестовий контроль за тестами «КРОК - 2» не менш ніж на 90% (50 завдань).

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та внутрішнього моніторингу якості освіти Університету на останньому занятті напередодні іспиту.

Здобувач допускається до диференційного заліку за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів і склав тестовий контроль за тестами «Крок-2» не менш ніж на 90% (50 завдань). Тестовий контроль проводиться в Навчально- виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні диф. заліку.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість
Вирішення клінічної задачі	2
Практичне завдання за типом ОСКІ	3

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти під час диференційного заліку:

«5»	Виставляється здобувачу, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
«4»	Виставляється здобувачу, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний)
«3»	Виставляється здобувачу, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний)
«2»	Виставляється здобувачу, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний)

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Методичні розробки практичних занять
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни.

11. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до диференційного заліку

1. Ортодонтія - визначення. Цілі та завдання. Вітчизняні та закордонні вчені, що внесли вклад в розвиток ортодонтії.
2. Основні біологічні фактори, які забезпечують ріст і формування зубо-щелепного апарату.
3. Фізико-хімічні та клініко-біологічні властивості основних матеріалів, які використовуються для виготовлення ортодонтичних апаратів.
4. Визначення ступеня прояви морфологічних та функціональних порушень в зубо-щелепному апараті і труднощі ортодонтичного лікування.
5. Планування ортодонтичного лікування з урахуванням контакту хворого з лікарем (1-4 типи пацієнтів, залежно від поведінки).
6. Причини дефектів зубів і зубних рядів у дітей, їх діагностика і класифікація

(Х.Н. Шамсієва, Е.Ю. Симановської, Т.В. Шарової, Л.М.Демнера, З.С.Василенко і С.І.Тріля).

7. Клініка, діагностика та лікування дефектів коронкової частини зуба у дітей. Раціональні конструкції зубних протезів.
8. Методи протезування дефектів коронкової частини тимчасових зубів, показання до їх використання.
9. Анатомічні та функціональні зрушення в жувальному апараті дітей при утворенні дефектів зубів і зубних рядів та їх наслідки.
10. Методи ортопедичного лікування при повній відсутності коронкової частини постійних зубів у дітей. Можливі помилки та їх наслідки.
11. Клініко-біологічне обґрунтування дитячого зубного протезування. Концепції вчених, щодо доцільності виготовлення зубних протезів у дітей.
12. Показання, протипоказання до заміщення дефектів зубних рядів у дітей незнімними конструкціями протезів.
13. Особливості заміщення дефектів зубних рядів у дітей знімними конструкціями протезів.
14. Повна відсутність зубів у дітей, її причини. Показання до використання повних знімних протезів, особливості їх конструювання, способи фіксації, строки заміни.
15. Вплив знімних протезів на тканини протезного поля і пародонт, захворювання слизової оболонки порожнини рота, викликані протезами, їх лікування.
16. Особливості протезування ускладнених дефектів зубних рядів у дітей.
17. Особливості комплексного ортопедичного лікування дітей з адентією.
18. Травма зубів і щелеп у дітей, класифікації, етіологія, діагностика, тактика лікування.
19. Травматичні ушкодження зубів у дітей. Особливості їх клініки і діагностики. Тактика лікування. Строки ортопедичних втручань.
20. Клінічні особливості переломів верхньої щелепи у дітей та їх ортопедичне лікування.
21. Ортопедичне лікування дефектів верхньої щелепи у дітей після часткової її резекції у зв'язку зі злякисними новоутвореннями.
22. Вроджені вади зубо-щелепної ділянки, їх причини, діагностика, класифікація.
23. Морфологічні і функціональні зрушення в зубощелепному апараті при незрощення верхньої губи, альвеолярного паростка, твердого і м'якого піднебіння.
24. Характеристика різних конструкцій obturatorів і показання до їх використання у дітей з незрощеннями верхньої губи, альвеолярного паростка, твердого і м'якого піднебіння.
25. Клініко - лабораторні етапи виготовлення апаратів Андрезена- Гойпля.
26. Конструктивні особливості, принцип дії, показання до використання.
27. Клініко-лабораторні етапи виготовлення апаратів Френкеля 1-4 типів, їх конструктивні особливості, принцип дії, показання до використання.
28. Морфологічні та функціональні порушення в зубо-щелепному апараті, пов'язані з патологією ендокринної системи у людини.
29. Конструктивні особливості і принцип дії брекет - систем.
30. Вибір методів лікування ортодонтичних пацієнтів з урахуванням типу поведінки та складності лікування.

31. Визначення ступеню труднощів лікування.
32. Запобігання можливих ускладнень при ортодонтичному лікуванні.
33. Причини виникнення рецидивів ортодонтичної патології.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ

до іспиту з дисципліни “Симуляційна стоматологія: Ортодонтія” для здобувачів 5 курсу стоматологічного факультету

1. Обстежити ортодонтичного хворого та заповнити історію хвороби:
  - зібрати анамнез;
  - провести клінічні методи обстеження ортодонтичного хворого;
  - провести допоміжні методи обстеження ортодонтичного хворого;
  - встановити попередній діагноз.
2. Отримати контрольні моделі.
3. Провести клінічні діагностичні проби.
4. Провести допоміжні методи дослідження по Пону, Коркхаузу, Герлаху, М.Г. Снагіній.
5. Розшифрувати бокову телерентгенограму.
6. Описати дентальні, аксіальні рентгензнімки та ортопантомограму.
7. Визначити показання до вибору комплексного лікування ортодонтичного хворого.
8. Встановити заключний діагноз.
9. Скласти план ортодонтичного лікування.
10. Отримати відбитки альгінатними відтискними матеріалами, отримати моделі.
11. Визначити конструкцію ортодонтичного апарату, дитячого зубного або щелепно-лицевого протезу.
12. Припасувати та здати ортодонтичний апарат, дитячий протез.
13. Вміти визначити потребу в терапевтичній, хірургічній, ортодонтичній допомозі під час стоматологічного обстеження дітей та підлітків та скласти послідовність маніпуляцій.
14. Вміти провести корекцію та активацію ортодонтичного апарату.
15. Вміти припасувати і зафіксувати незнімні та незнімні конструкції дитячих зубних протезів.
16. Вміти провести вибіркове пришліфування зубів.
17. Вміти скласти план профілактичних заходів по попередженню виникнення ортодонтичної патології.
18. Вміти моделювати базис знімного ортодонтичного апарату.
19. Вміти розпізнавати синдроми захворювань ендокринної системи, що проявляється у порожнині рота.
20. Вміти надати ортодонтичну допомогу дітям з травмами зубів і щелеп в залежності від віку дитини, характеру травми і її давності
21. Вміти провести ортодонтичне лікування дітям з ускладненими дефектами зубних рядів.

12.Рекомендована література

Основна:

1. Фліс П.С. Ортодонтія. Вінниця: «Нова книга», 2019. 308 с.
2. Фліс П.С., Леоненко Г.П., Філоненко В.В., Дорошенко Н.М. Під ред. Фліса П.С. «Orthodontics. Dentognathic Anomalies and Deformations». «Медицина», Київ 2016. 176 с.

Додаткова:

1. Laura Mitchell, «An introduction to orthodontics», Oxford University Press, 2019 - 368 p.
2. Padhraig Fleming, Jadbinder Seehra Fixed orthodontic appliances, Springer nature Switzerland AG, 2019 – 166p
3. Okeson, J. P. Temporomandibular disorders: etiology and classification. In S. Kandasamy, C. Greene, D. Rinchuse, J. Stockstill (Eds), TMD and Orthodontics 2015 -19-36 pp.
4. Нанда Р. Біомеханіка та естетика в клінічній ортодонтії .- Київ, 2016 рік

13. Інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Електронна бібліотека ОНМедУ <https://library.odmu.edu.ua/catalog/>
3. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>